

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

21 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ghenadie Nicolaev,

Judecători – Petru Moraru, Nadejda Toma, Vladimir Timofti și Constantin Alerguș,

a judecat în ședință fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Djulieta Devder împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2014, în cauza penală în privința lui

Spalatu Mihail Pavel, născut la 28 septembrie 1982, originar din r-nul Telenești și domiciliat în mun. Chișinău, str. Cuza Vodă 19/2, ap. 3, cetățean al R. Moldova

și

Botnar Iurii Mihai, născut la 29 august 1981, originar din Ucraina și domiciliat în mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn 38/1, ap. 42, cetățean al Ucrainei,

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de fond: 18.01.2010 - 01.10.2013;

Instanța de apel: 22.11.2013- 04.06.2014;

Instanța de recurs: 18.08.- 21.10.2014;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 01 octombrie 2013, au fost condamnați:

Spalatu Mihail

- în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, la 4 ani închisoare;

- în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 1 an închisoare;

- în baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, i-a fost aplicată pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare.

- în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate, i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 4 ani.

Botnar Iurii

- în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, la 5 ani închisoare;

- în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 1 an închisoare;

- în baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, i-a fost aplicată pedeapsa definitivă de 6 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

A fost admisă parțial acțiunea civilă, fiind încasat în mod solidar de la Spalatu Mihail și Botnar Iurii în beneficiul lui Pascari Valentin prejudiciu material în sumă de 953, 07 lei.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat în fapt că, Spalatu Mihail împreună și de comun acord cu Botnar Iurii, la 12 august 2011, aproximativ la orele 00:20, plimbându-se pe str. D. Rîșcanu, mun. Chișinău și ajungând lângă blocul locativ nr. 20/1 din str. D. Rîșcanu, mun. Chișinău, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, acționând din intenție directă, la-u acostat pe Valentin Pascari care se plimba împreună cu prietena sa, căruia fără careva teme i-au aplicat multiple lovituri cu mâinele și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2212/D din 21.09.2011, vătămări corporale medii.

Tot el, Spalatu Mihail, de comun acord și împreună cu Botnar Iurii, la 12 august 2011, aproximativ la orele 00:20, aflându-se pe str. D. Rîșcanu 20/1, mun. Chișinău, în timpul altercației inițiate cu Valentin Pascari, în cadrul căreia având intenția și urmărind scopul cauzării vătămarilor corporale acestuia, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestora, i-a aplicat lui Valentin Pascari multiple lovituri cu mâinele și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2212/D din 21.09.2011, vătămări corporale medii.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia în latura stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații Spalatu Mihail și Botnar Iurii să fie condamnați fiecare în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, la câte 5 ani închisoare, în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la câte 4 ani închisoare, iar în baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate să le fie stabilită pedeapsa definitivă câte 7 ani închisoare fiecăruia, cu executarea pedepsei lui Spalatu Mihail în penitenciar de tip semiînchis și a lui Botnar Iurii în penitenciar de tip închis.

În argumentarea cererii de apel, procurorul a invocat că, pedeapsa aplicată inculpaților este prea blîndă și neproportională în raport cu faptele săvârșite, astfel încît aceștia nu vor conștientiza pericolul real al acțiunilor comise, mai mult instanța de fond nu a ținut cont de faptul că inculpații anterior au fost condamnați, iar antecedentul penal în privința inculpatului Botnar Iu. nu este stins, respectiv pedeapsa aplicată de către prima instanță nu va duce la atingerea scopurilor Legii penale, privind corectarea și reeducarea inculpaților în spiritul respectării cu strictețe a legislației în vigoare.

3.1. Avocatul Afanas Marin în numele inculpatului Spalatu Mihail, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să fie încetat procesul penal intentat în privința lui Spalatu M., din motiv că acțiunile acestuia au fost comise în situație de legitimă apărare.

În acest sens, apelantul a invocat că prima instanță nu a ținut cont de declarațiile ambilor inculpați care au indicat că partea vătămată a inițiat conflictul iscat, tot el a început primul să lovească cu pumnii în față, inculpații nu au negat faptul aplicării loviturilor, însă aceste lovituri au avut scop de autoapărare, declarațiile inculpaților fiind confirmate și prin alte probe acumulate la dosarul penal.

La 08 octombrie 2013, avocatul Afanas Marin a înaintat o cerere privind retragerea apelului nominalizat din motivul netemeinicii lui, dar și din motivul dezacordului cu depunerea acestuia de către inculpat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2014, a fost admisă cererea avocatului Afanas M. privind retragerea apelului declarat în numele inculpatului Spalatu M., cu încetarea procedurii de apel.

A fost respins ca nefondat apelul procurorului, cu menținerea sentinței fără modificări.

La adoptarea soluției date, instanța de apel a reținut că instanța de fond în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă în sensul art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la condamnarea inculpaților Spalatu Mihail și Botnar Iurii în baza art. art. 152 alin. (2) lit. e), 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și în baza acestei legi precum și în baza art. art. 84 alin. (1), 90 Cod penal, fiindu-le corect stabilite pedepsele, lui Spalatu M., definitiv 5 ani închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 4 ani, iar lui Botnar Iu., definitiv 6 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

În acest sens, instanța de apel a concluzionat că prima instanță reieșind din materialele cauzei, corect a pus la baza sentinței de condamnare următoarele probe:

- Declarațiile părții vătămate Pascari V. (f. d. 218-220, vol. I);
- Declarațiile martorului Boghiu L. (f. d. 224, vol. I);
- Procesul-verbal de confruntare dintre martorul Boghiu L și inculpatul Spalatu M. din 28 septembrie 2011 (f. d. 52-54, vol. I);
- Procesul-verbal de confruntare dintre partea vătămată Pascari V. și inculpatul Botnar Iu. din 27 septembrie 2011 (f. d. 55-60, vol. I);
- Raportul de expertiză medico-legală nr. 2212/D din 21 septembrie 2011 (f. d. 66);

Astfel, probele enunțate supra, cât și alte probe administrate și cercetate, demonstrează incontestabil vinovăția lui Spalatu M. și Botnar Iu. de săvârșirea infracțiunilor incriminate iar prima instanță corect a constatat prezența în acțiunile inculpaților a elementelor constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art. art. 152 alin. (2) lit. e), 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

4.1. La individualizarea pedepsei, instanța de apel a menționat că prima instanță corect a ținut cont de prevederile art. 61, 76, 77 Cod penal, corect a constatat circumstanțele agravante, printre care săvârșirea infracțiunii în prezența antecedentelor penale nestinse de către inculpatul Botnar Iu., săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate alcoolică, lipsa de circumstanțe atenuante, prejudiciul cauzat părții

vătămate nefiind recuperat, mai mult, inculpatul Botnar Iu. se eschivează de a se prezenta în instanța de judecată, fiind anunțat în căutare.

Astfel, pedeapsa aplicată inculpaților, fiind corectă, justă și echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, or, circumstanțele enunțate în apelul procurorului fiind luate în considerație de către instanța de fond, ne fiind rațională aplicarea față de inculpați a unei pedepse penale mai aspre.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, procurorul prin prisma art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală precum și pct. 14 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12 decembrie 2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, a invocat că decizia instanței de apel este motivată inadecvat în latura stabilirii pedepsei.

În acest aspect, procurorul a menționat că instanța de apel eronat a menținut sentința primei instanțe în partea stabilirii inculpatului Spalatu M. a unei pedepse non-privative de libertate, care a comis două infracțiuni cu un grad de prejudiciabilitate sporit, fiind periclitată ordinea de drept și în final ne fiind atins scopul principal și anume ca sancțiunea penală să-și poată îndeplini mai eficient rolul preventiv-educativ.

În recursul său, procurorul mai invocă dezacordul său cu constatarea efectuată de către instanța de apel, care practic a preluat soluția adoptată de către prima instanță, și la individualizarea pedepsei inculpaților nu a luat în considerație faptul că ambii inculpați au săvârșit 2 infracțiuni grave, anterior au fost condamnați, se caracterizează negativ, acțiunile huliganice a acestora s-au manifestat printr-o obraznicie, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, nu au reparat prejudiciul cauzat părții vătămate, vina sa nu au recunoscut-o, mai mult, infracțiunile incriminate inculpaților fiind săvârșite în participație.

6. Judecând recursul ordinar declarat de procuror, în baza materialelor cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis în privința inculpatului Spalatu Mihail și respins în privința inculpatului Botnar Iurii, din următoarele motive.

Recursul procurorului în privința inculpatului Spalatu Mihail.

6.1. Conform pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, o hotărâre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, - temei care își găsește reflectare în decizia contestată.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Din conținutul deciziei instanței de apel, se evidențiază că, aceste prevederi legale nu au fost îndeplinite, astfel, hotărîrea adoptată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de procuror.

În acest sens, instanța de recurs menționează că, potrivit pct.14.7 al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005 „*Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*” cu modificările ulterioare, una din chestiunile de drept pe care trebuie să le soluționeze instanța de apel este: dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just.

Astfel, instanța de recurs conchide că motivele invocate de procuror la pct. 5. al prezentei decizii, referitor la individualizarea pedepsei, sunt întemeiate, deoarece instanța de apel nu a respectat criteriile generale de individualizare a pedepsei, aplicînd în privința inculpatului Spalatu M. greșit prevederile art.90 Cod penal.

6.2. În acest aspect, se relevă că la motivarea deciziei sale, instanța de apel a susținut concluzia primei instanțe privind condamnarea lui Spalatu M. în baza art. art. 152 alin. (2) lit. e), 287 alin. (2) lit. b), 84 alin. (1), 90 Cod penal, la pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare și cu suspendarea executării acesteia pe un termen de probă de 4 ani, dar nu s-a pronunțat argumentat asupra motivelor invocate în apelul declarat de procuror în privința necesității aplicării unei pedepse reale, cu închisoare, enunțate la pct. 3. al prezentei decizii.

Inclusiv că, infracțiunile săvîrșite de inculpatul Spalatu M. se clasifică ca infracțiuni grave, inculpatul n-a restituit prejudiciul material victimei, vina nu a recunoscut-o, la locul de trai se caracterizează negativ, anterior judecat.

Procedînd astfel, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, ceea ce constituie temei pentru recurs prevăzut la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de recurs concluzionează că la stabilirea măsurii de pedeapsă inculpatului Spalatu M. pentru infracțiunile comise și încadrate în baza art. art. 152 alin. (2) lit. e), 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, instanțele de judecată nu au acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 și 84 Cod penal și, au omis, în special, instanța de apel să argumenteze soluția, și care sunt acele considerente care exclud aplicarea pedepsei reale cu închisoarea, așa cum s-a solicitat de partea acuzării în apel.

Pe această linie de idei, și avînd în vedere prevederile art. 61, alin. (2), 75 Cod penal, care prevăd că „*Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnaților, cît și a altor persoane.*”, „*Persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează*

răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.”, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, în privința inculpatului Spalatu Mihail pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 152 alin. (2) lit. e), 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, urmează a fi stabilită o pedeapsă prin prisma art. 84 alin. (1) Cod penal, însă, fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Prin urmare, recursul ordinar declarat de procuror, se va admite cu casarea parțială a sentinței instanței de fond și deciziei instanței de apel în latura stabilirii pedepsei lui Spalatu Mihail Pavel, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri.

Recursul procurorului în privința inculpatului Botnar Iurii.

6.3. Conform art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără însă a i se agrava situația.

Recurentul a invocat în recursul ordinar ca temei pentru recurs pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, însă, Colegiul penal constată că, textul recursului înaintat de procuror în privința inculpatului Botnar Iu., nu cuprinde o careva motivare ori argumentare din punct de vedere al temeiurilor stipulate în pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală.

În fapt, decizia instanței de apel, în această parte, corespunde tuturor prevederilor legii procesual penale, fiind legală și întemeiată.

Motivul procurorului, precum că instanța de apel a stabilit o pedeapsă prea blândă inculpatului, Colegiul penal lărgit îl consideră neîntemeiat, deoarece la stabilirea pedepsei inculpatului instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 75 alin. (1) Cod penal, or, instanța trebuie să aleagă și să aplice acel tip și acea mărime a pedepsei care vor fi cele mai eficiente pentru atingerea scopului legii. Pedepsa mai aspră poate fi stabilită numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă nu va asigura atingerea scopului scontat.

Aceste prevederi legale întocmai au fost respectate de instanța de apel la stabilirea categoriei și termenului pedepsei în privința lui Botnar Iurii.

6.4. Astfel, la stabilirea pedepsei lui Botnar Iurii, instanța de apel rejudecând cauza a ținut cont pe deplin de prevederile art. 61, 75 și 76 Cod penal, ce prevăd scopul pedepsei penale, criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, luând în considerație gradul pericolului social al infracțiunii comise, personalitatea celui vinovat, de circumstanțele atenuante ale cauzei, de circumstanțele excepționale ale cauzei.

Având în vedere atât principiul prevăzut în art. 4 Cod penal – umanismul legii penale, cât și al art. 61 alin. (2) Cod penal – pedeapsa penală are drept scop corectarea inculpatului, iar executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate, precum și posibilitatea obținerii corectării și reeducării vinovatului, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că instanța de apel i-a stabilit inculpatului Botnar Iurii, pentru faptele comise, o pedeapsă echitabilă.

În baza celor constatate, Colegiul penal lărgit, conchide că instanța de apel, a adoptat o hotărîre legală și întemeiată, astfel recursul ordinar declarat de procuror în privința inculpatului Botnar Iurii, urmează a fi respins, ca inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Djulieta Devder, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2014, în cauza penală în privința lui **Botnar Iurii Mihai**, cu menținerea hotărîrii atacate.

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Djulieta Devder, casează parțial sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 01 octombrie 2013 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2014 în cauza penală în privința lui **Spalatu Mihail Pavel**, rejudecă cauza în latura stabilirii pedepsei și pronunță o nouă hotărîre prin care:

Spalatu Mihail Pavel, se consideră condamnat în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, la 4 ani închisoare, în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 1 an închisoare, iar în baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor i se stabilește pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Se mențin, celelalte dispoziții ale hotărîrii atacate.

Decizia este irevocabilă, publicată la 19 noiembrie 2014.

Președinte

Ghenadie Nicolaev

Judecători

Petru Moraru

Nadejda Toma

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș